C/2025/3981

20.8.2025

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 8 iulie 2025

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Irlandei

(C/2025/3981)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ([1]), în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

Considerații generale

(1) Regulamentul (UE) 2024/1263, care a intrat în vigoare la 30 aprilie 2024, precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura supravegherea multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în TFUE. Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări. Regulamentul menționat promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național în ceea ce privește politica bugetară și subliniază orientarea acesteia pe termen mediu, însoțită de asigurarea mai eficace și mai coerentă a respectării normelor. Fiecare stat membru trebuie să prezinte Consiliului și Comisiei un plan bugetar-structural național pe termen mediu care să conțină angajamentele sale bugetare și în materie de reforme și de investiții pe o perioadă de patru sau cinci ani, în funcție de durata legislaturii naționale. Traiectoria cheltuielilor nete ([2]) care este indicată în aceste planuri trebuie să respecte cerințele prevăzute în regulament, inclusiv cerințele referitoare la plasarea sau menținerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă până la sfârșitul perioadei de ajustare sau la menținerea acesteia la niveluri prudente, sub 60 % din produsul intern brut (PIB), și la aducerea și/sau menținerea deficitului public sub valoarea de referință din tratat, de 3 % din PIB pe termen mediu. În cazul în care un stat membru se angajează să realizeze un set relevant de reforme și investiții în conformitate cu criteriile stabilite în regulament, perioada de ajustare poate fi prelungită cu cel mult trei ani.

([1]) JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Cheltuielile nete astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263: „cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând: (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile, (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

(2) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului ([3]), care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență („MRR"), a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. MRR oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând un impuls bugetar finanțat de Uniune. În concordanță cu prioritățile semestrului european pentru coordonarea politicilor economice, MRR stimulează redresarea economică și socială și totodată impulsionează reforme și investiții sustenabile, în special promovând tranziția verde și tranziția digitală și conferind mai multă reziliență economiilor statelor membre. De asemenea, MRR contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul Uniunii și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.

(3) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului ([4]) („Regulamentul REPowerEU"), care a fost adoptat la 27 februarie 2023, vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru contribuie la obținerea securității energetice și la diversificarea aprovizionării Uniunii cu energie, sporind în același timp gradul de utilizare a surselor regenerabile de energie și crescând capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Irlanda a adăugat un nou capitol privind REPowerEU în planul său național de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor REPowerEU.

(4) La 28 mai 2021, Irlanda a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din regulamentul menționat, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V. La 8 septembrie 2021, Consiliul a adoptat Decizia de punere în aplicare de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Irlandei ([5]), care a fost modificată la 8 decembrie 2023, în temeiul articolului 18 alineatul (2), pentru a actualiza contribuția financiară maximă aferentă sprijinului financiar nerambursabil ([6]), precum și la 21 iunie 2024 pentru a include capitolul privind REPowerEU ([7]). Plata tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5), a unei decizii a Comisiei care să constate faptul că Irlanda a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Pentru a se considera că aceste jaloane și ținte au fost atinse în mod satisfăcător, este necesar să nu se fi înregistrat regrese privind jaloanele și țintele aferente aceleiași reforme sau investiții atinse anterior.

(5) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Irlandei ([8]). Planul a fost prezentat în conformitate cu articolul 11 și cu articolul 36 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) 2024/1263, acoperă perioada 2025-2029 și stabilește o constrângere bugetară sub forma unei rate maxime de creștere a cheltuielilor nete pe o perioadă de patru ani.

(6) La 26 noiembrie 2024, Comisia a adoptat un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2025 al Irlandei. La aceeași dată, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2025, în care nu a identificat Irlanda ca fiind unul dintre statele membre pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro și o propunere de raport comun din 2025 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ([9]) la 13 mai 2025 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 10 martie 2025.

([3]) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 8 septembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Irlandei (ST 11046/2021).

([6]) Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 8 decembrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 8 septembrie 2021 privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență al Irlandei (ST 15965/2023).

([7]) Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 21 iunie 2024 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 8 septembrie 2021 privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență al Irlandei (ST 10262/2024).

([8]) Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Irlandei (JO C, C/2025/667, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/667/oj).

([9]) Recomandarea Consiliului din 13 mai 2025 privind politica economică a zonei euro (JO C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a UE în următorii cinci ani. Acest cadru identifică cele trei imperative transformatoare ale creșterii economice durabile: (i) inovarea, (ii) decarbonizarea și competitivitatea și (iii) securitatea. Pentru a elimina decalajul în materie de inovare, UE urmărește să încurajeze inovarea industrială, să sprijine creșterea start-upurilor prin inițiative precum Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în curs de extindere și să promoveze adoptarea unor tehnologii avansate, cum ar fi inteligența artificială și informatica cuantică. În vederea creării unei economii mai verzi, Comisia a prezentat Planul de acțiune cuprinzător privind energia la prețuri accesibile și Pactul pentru o industrie curată, asigurându-se că trecerea la energia curată rămâne eficientă din punctul de vedere al costurilor și favorabilă competitivității, în special pentru sectoarele mari consumatoare de energie, și că reprezintă un motor al creșterii. Pentru a reduce dependențele excesive și a spori securitatea, Uniunea se angajează să consolideze parteneriatele comerciale globale, să diversifice lanțurile de aprovizionare și să asigure accesul la materii prime critice și la surse de energie curată. Aceste priorități sunt susținute de factori determinanți orizontali, și anume simplificarea reglementărilor, aprofundarea pieței unice, finanțarea competitivității și o uniune a economiilor și a investițiilor, promovarea competențelor și a locurilor de muncă de calitate, precum și o mai bună coordonare a politicilor UE. Busola pentru competitivitate este aliniată la semestrul european, ceea ce asigură faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale Comisiei, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

(8) În 2025, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu punerea în aplicare a MRR. Implementarea integrală a planurilor de redresare și reziliență rămâne esențială pentru îndeplinirea priorităților de politică din cadrul semestrului european, întrucât planurile respective contribuie la abordarea eficace a tuturor provocărilor care au fost identificate în cadrul recomandărilor relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau la abordarea eficace a unui subset semnificativ al provocărilor respective. Aceste recomandări specifice fiecărei țări rămân la fel de relevante în contextul evaluării planurilor de redresare și reziliență modificate în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(9) Recomandările din 2025 specifice fiecărei țări vizează provocările-cheie în materie de politică economică ce nu sunt abordate suficient prin măsurile incluse în planurile de redresare și reziliență, ținând seama de provocările relevante identificate în recomandările specifice fiecărei țări emise în perioada 2019-2024.

(10) La data de 4 iunie 2025, Comisia a publicat raportul de țară din 2025 pentru Irlanda. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Irlanda în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări și a făcut bilanțul implementării de către Irlanda a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Irlanda. De asemenea, în raportul de țară s-au evaluat progresele realizate de Irlanda în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii pentru 2030 în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

Evaluarea raportului anual privind progresele înregistrate

(11) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete pentru Irlanda: 5,1 % în 2025, 6,5 % în 2026, 4,9 % în 2027, 5,4 % în 2028 și 4,7 % în 2029, ceea ce corespunde ratelor maxime cumulate de creștere calculate prin raportare la 2023 de 15,4 % în 2025, 22,8 % în 2026, 28,9 % în 2027, 35,8 % în 2028 și 42,3 % în 2029. La 6 mai 2025, Irlanda și-a prezentat raportul anual privind progresele înregistrate ([10]), referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete și la punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor ce răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Irlanda cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(12) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a recomandat statelor membre să activeze în mod coordonat clauza derogatorie națională prevăzută în Pactul de stabilitate și de creștere pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare, iar această propunere a fost salutată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025.

([10]) Rapoartele anuale privind progresele înregistrate pentru 2025 sunt disponibile la adresa:https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat ([11]), excedentul public al Irlandei a crescut de la 1,5 % din PIB în 2023, la 4,3 % în 2024, iar datoria publică a scăzut de la 43,3 % din PIB, la sfârșitul anului 2023, la 40,9 %, la sfârșitul anului 2024. Conform calculelor Comisiei, aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete în 2024 de 8,2 %. În raportul anual privind progresele înregistrate, Irlanda estimează o creștere a cheltuielilor nete în 2024 la 8,0 %. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară ([12]), care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost în mare măsură neutră în 2024.

(14) Conform raportului anual privind progresele înregistrate, scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare ale Irlandei estimează o creștere a PIB-ului real de 4,1 % în 2025 și de 3,4 % în 2026, în timp ce inflația IAPC este estimată la 2,1 % atât în 2025, cât și în 2026. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2025, se estimează că PIB-ul real va crește cu 3,4 % în 2025 și cu 2,5 % în 2026, iar inflația IAPC va fi de 1,6 % în 2025 și de 1,4 % în 2026.

(15) În raportul anual privind progresele înregistrate se estimează o scădere a excedentului public la 1,5 % din PIB în 2025 și o scădere a ponderii datoriei publice în PIB la 37,7 % până la sfârșitul anului 2025. Aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete de 5,3 % în 2025. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se estimează un excedent public de 0,7 % din PIB în 2025. Scăderea excedentului în 2025 se explică în principal prin încetinirea creșterii veniturilor, pe fondul unor niveluri ridicate de incertitudine pentru consumatori și întreprinderi, precum și prin absența veniturilor punctuale semnificative înregistrate în 2024. Conform calculelor Comisiei, aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete în 2025 de 6,7 %. Aceste previziuni mai ridicate privind creșterea cheltuielilor nete decât cele din raportul anual privind progresele înregistrate se explică printr-o creștere mai puternică a cheltuielilor curente estimată de Comisie, inclusiv ipotezelor divergente privind impactul permanent după 2024 al Pachetului privind costul vieții anunțat în bugetul 2025. Diferența dintre soldul bugetului general estimat de Comisie și de Irlanda se explică prin ipoteze macroeconomice subiacente distincte, precum și printr-o estimare mai ridicată a creșterii cheltuielilor curente din partea Comisiei. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, va fi neutră în 2025. Comisia preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 38,6 % până la sfârșitul anului 2025. Scăderea ponderii datoriei în PIB în 2025 se datorează în principal excedentului public preconizat și raportului favorabil dintre rata dobânzii și rata de creștere economică, corectat ținând cont de ajustări stoc-flux semnificative.

(16) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se așteaptă ca în 2025 să fie finanțate, prin sprijin nerambursabil („granturi") acordat în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cheltuieli ale administrației publice reprezentând mai puțin de 0,1 % din PIB, un nivel similar, de mai puțin de 0,1 % din PIB fiind înregistrat și în anul 2024. Cheltuielile finanțate din sprijin nerambursabil acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență vor permite investiții de înaltă calitate și reforme care vor stimula productivitatea, fără un impact direct asupra soldului bugetului public și a datoriei publice ale Irlandei.

(17) Cheltuielile publice pentru apărare au rămas stabile în Irlanda, la 0,2 % din PIB în perioada 2021-2023 ([13]). Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că nivelul cheltuielilor pentru apărare va fi stabil, la nivelul de 0,2 % din PIB atât în 2024, cât și în 2025. Nu se înregistrează modificări în comparație cu 2021.

(18) Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că cheltuielile nete ale Irlandei vor crește cu 6,7 % în 2025 și, cumulat, cu 15,5 % în 2024 și 2025. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că rata de creștere a cheltuielilor nete ale Irlandei în 2025 va depăși rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri ([14]) de 0,3 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024 și 2025, se preconizează că rata de creștere cumulată a cheltuielilor nete va depăși, la rândul său, rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de mai puțin de 0,1 % din PIB. Abaterile preconizate depășesc ușor pragul de 0,3 % din PIB stabilit pentru abaterile anuale, dar nu depășesc pragul de 0,6 % din PIB stabilit pentru abaterile cumulate. În ansamblu, aceasta înseamnă că există un risc de abatere de la creșterea maximă recomandată a cheltuielilor nete, atunci când datele privind execuția bugetară pentru 2025 vor fi disponibile, în primăvara anului viitor.

([11]) Euroindicatorii Eurostat, 22.4.2025.

([12]) Orientarea bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

([13]) Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiilor administrațiilor publice (COFOG). Din cauza diferențelor metodologice dintre definițiile COFOG și NATO, cheltuielile bazate pe definiția COFOG pot fi diferite de cheltuielile bazate pe definiția NATO.

([14]) Începând din 2026, aceste cifre vor apărea în contul de control stabilit la articolul 22 din Regulamentul (UE) 2024/1263.

(19) În raportul anual privind progresele înregistrate, se preconizează că excedentul public va scădea la 1,0 % din PIB în 2026, iar ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 35,9 % până la sfârșitul anului 2026. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2025 estimează un excedent public pentru 2026 de 0,1 % din PIB. Scăderea excedentului în 2026 reflectă în principal ipoteza unei creșteri modeste a veniturilor și continuarea unei creșteri puternice a cheltuielilor. Aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete de 6,2 % în 2026. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, va fi în mare măsură neutră în 2026. Comisia preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 38,2 % până la sfârșitul anului 2026. Scăderea ponderii datoriei în PIB în 2026 se datorează raportului favorabil dintre rata dobânzii și rata de creștere economică, corectat ținând cont de ajustări stoc-flux semnificative.

Principalele provocări legate de politici

(20) Finanțele publice ale Irlandei sunt expuse unor riscuri semnificative din cauza faptului că veniturile sale fiscale sunt puternic dependente de un număr relativ redus de întreprinderi multinaționale cu capital străin. Veniturile din impozitul pe profit, care au crescut la un nivel mai mult decât dublu față de cel din 2019 și au atins 28,1 miliarde EUR în 2024 (reprezentând 19 % din veniturile publice), sunt în special vulnerabile la aceste riscuri. În 2023, peste jumătate din aceste venituri au provenit de la doar 10 întreprinderi mari. În plus, autoritățile estimează că jumătate din veniturile din impozitul pe profit au un caracter excepțional și sunt marcate de un grad ridicat de incertitudine. Prin urmare, evoluțiile internaționale, cum ar fi modificările politicilor comerciale și fiscale ale SUA sau contextul fiscal mondial ar putea avea un impact semnificativ asupra stabilității veniturilor Irlandei. Fondul pentru viitorul Irlandei și Fondul pentru infrastructură, climă și natură au fost instituite pentru direcționarea veniturilor excepționale către obiective de cheltuieli pe termen lung. Irlanda ar putea spori reziliența finanțelor publice printr-o diversificare mai mare a surselor de venituri. În acest scop, Irlanda ar putea crește randamentul impozitelor pe capital și pe avere, ar putea reevalua cheltuielile fiscale care nu ating în mod eficace nivelul dorit de redistribuire ori alte obiective sau ar putea îmbunătăți modul în care sistemul fiscal sprijină atingerea obiectivelor de mediu. În ceea ce privește cheltuielile, se mențin preocupări legate de impactul raportului cost-eficacitate al sistemului de sănătate asupra sustenabilității finanțelor publice. Se preconizează că îmbătrânirea populației va conduce, până în 2070, la o creștere a cheltuielilor Irlandei pentru asistența medicală publică cu 1,5 puncte procentuale din PIB, cu mult peste creșterea medie estimată la nivelul UE, de 0,4 puncte procentuale. Având în vedere dependența excesivă a sistemului de sănătate de asistența medicală spitalicească costisitoare, agravată de lipsa unei acoperiri universale a asistenței medicale primare, există posibilități de reformare pentru a atenua presiunea asupra spitalelor.

(21) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul respectiv, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Se preconizează că acestea vor contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări sau a unei părți semnificative a provocărilor respective. În acest interval scurt de timp, este esențial să se finalizeze punerea în aplicare efectivă a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, pentru a se stimula competitivitatea pe termen lung a Irlandei prin tranziția verde și tranziția digitală, asigurându-se, în același timp, echitatea socială. Comunicarea Comisiei intitulată „NextGenerationEU – Calea către 2026”, adoptată la 4 iunie 2025, clarifică calendarul aplicabil pentru încheierea mecanismului și oferă orientări statelor membre pentru a crește la maximum punerea în aplicare până la 31 august 2026, inclusiv cu privire la modul de raționalizare în continuare a planurilor lor de redresare și reziliență, stabilește principalele opțiuni care trebuie luate în considerare la revizuirea acestora și subliniază importanța unei planificări comune atente înainte de depunerea ultimelor cereri de plată în 2026. Implicarea sistematică a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a planului de redresare și reziliență pentru punerea în aplicare cu succes a acestuia.

(22) Punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regională (FEDR), a Fondului pentru o tranziție justă (FTJ) și a Fondului social european Plus (FSE+), s-a accelerat în Irlanda. Este important să se continue eforturile de asigurare a punerii rapide în aplicare a acestor programe, maximizând, în același timp, impactul lor pe teren. Irlanda ia deja măsuri în cadrul programelor sale din cadrul politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică concomitent cu sporirea coeziunii sociale. În același timp, Irlanda se confruntă în continuare cu provocări, inclusiv cu necesitatea de a stimula competitivitatea, în special în regiunea de nord-vest, care înregistrează întârzieri în ceea ce privește performanța economică, precum și cu disparități sociale în ceea ce privește integrarea pe piața muncii a grupurilor defavorizate. În conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, Irlanda trebuie, ca parte a evaluării la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune, să revizuiască fiecare program în parte ținând seama, printre altele, de provocările identificate în recomandările specifice adresate țării în 2024. Propunerea Comisiei adoptată la 1 aprilie

2025 ([15]) prelungește termenul pentru prezentarea unei evaluări a rezultatului evaluării la jumătatea perioadei pentru fiecare program în parte după data de 31 martie 2025. Propunerea prevede, de asemenea, flexibilități menite să contribuie la accelerarea punerii în aplicare a programelor și stimulente pentru ca statele membre să aloce resursele din cadrul politicii de coeziune către cinci domenii strategice prioritare ale Uniunii, și anume competitivitatea în domeniul tehnologiilor strategice, apărarea, locuințele, reziliența în domeniul apei și tranziția energetică, precum și către investiții în competențe în sectoare prioritare, menținând în același timp accentul pe persoanele aflate în situațiile cele mai vulnerabile în cadrul programelor FSE+.

(23) Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa" (STEP) oferă prilejul de a investi într-o prioritate strategică esențială a UE prin consolidarea competitivității UE. Finanțarea STEP este direcționată prin 11 fonduri existente ale UE. Statele membre pot contribui, de asemenea, la programul InvestEU care sprijină investițiile în domenii prioritare. Irlanda ar putea utiliza în mod optim aceste inițiative pentru a sprijini dezvoltarea sau fabricarea de tehnologii critice, inclusiv de tehnologii curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

(24) Pe lângă provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență și de alte fonduri ale UE, Irlanda ar trebui să abordeze în mod eficace provocările rămase legate de cercetare și inovare, energia din surse regenerabile, infrastructura și rețelele energetice, eficiența energetică, transportul durabil, gestionarea apei, economia circulară, locuințele sociale la prețuri accesibile și incluziunea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă.

(25) Creșterea productivității în Irlanda este susținută în principal de întreprinderile multinaționale, în timp ce productivitatea întreprinderilor naționale – majoritar mici și mijlocii – este comparativ mai redusă decât cea a întreprinderilor omoloage din UE. Acest lucru evidențiază necesitatea de a stimula capacitatea internă de inovare. Creșterea incertitudinii geopolitice accentuează necesitatea urgentă de a dezvolta o economie internă mai rezilientă, orientată spre inovare. Cheltuielile publice pentru CD în Irlanda sunt printre cele mai scăzute din UE, reprezentând doar 0,2 % din PIB (0,4 % din VNB*). Extinderea investițiilor publice în C-D nu numai că ar consolida sistemul de inovare al Irlandei, ci ar stimula și excelența științifică, ar stimula reziliența economică și ar sprijini creșterea durabilă pe termen lung. În plus, o parte semnificativă a sprijinului guvernamental pentru C-D în întreprinderi se acordă prin intermediul creditului fiscal pentru C-D. Deși acesta este un instrument important pentru stimularea investițiilor sectorului privat în C-D, creșterea finanțării directe pentru cercetare și inovare ar oferi un sprijin mai bine direcționat IMM-urilor și ar spori capacitatea acestora de a inova și de a contribui în mod semnificativ la ecosistemul economic mai larg.

(26) Irlanda continuă să fie dependentă de surse de energie bazate pe combustibili fosili. Această dependență reprezintă o provocare semnificativă pentru reducerea emisiilor totale de gaze cu efect de seră (GES) și pentru atingerea obiectivului Irlandei, stabilit prin Regulamentul privind partajarea eforturilor, de reducere a emisiilor non-ETS cu 42 % până în 2030, față de nivelul din 2005. Cele mai recente proiecții privind emisiile indică faptul că Irlanda nu este pe cale să îndeplinească acest obiectiv.

(27) Sistemul de energie electrică al Irlandei a continuat să prezinte semne de stress în 2024, prețurile cu amănuntul rămânând la un nivel semnificativ mai mari decât media UE. Aceasta înseamnă că întreprinderile și consumatorii irlandezi plătesc mai mult pentru consumul de energie electrică, ceea ce influențează, la rândul său, costurile de producție și competitivitatea, afectând astfel capacitatea de a atrage și de a păstra companii. Întrucât costurile ridicate ale energiei pot constitui un obstacol direct în calea creșterii economice, este esențial să se abordeze factorii care determină prețurile cu amănuntul la energie. Utilizarea sporită a energiei din surse regenerabile, în special a energiei eoliene offshore, poate contribui la reducerea prețurilor finale la energie electrică și la diminuarea dependenței de combustibili fosili, expuși pieței volatile. Raționalizarea cadrului de planificare și de autorizare pentru energia din surse regenerabile, facilitățile de stocare și investițiile în rețeaua electrică ar putea contribui la accelerarea și stimularea investițiilor suplimentare în dezvoltarea surselor regenerabile.

(28) Un element indispensabil pentru valorificarea beneficiilor reducerii costurilor energiei rezultate din extinderea utilizării surselor regenerabile îl reprezintă intensificarea eforturilor de îmbunătățire a flexibilității sistemului electric, precum și modernizarea și extinderea capacității rețelei, inclusiv prin consolidări interne și proiecte transfrontaliere, în vederea reducerii restricțiilor. În 2023, aproape o zecime de energie eoliană și solară a trebuit să fie restricționată din cauza constrângerilor legate de capacitate, iar această tendință a crescut în ultimii ani. Din această cauză prețurile rămân ridicate și tranziția către surse de energie mai curate întârzie. Creșterea preconizată a capacității de producție din surse regenerabile, majorarea cererii de energie electrică generată de electrificarea continuă a sistemelor de încălzire și de transport, precum și sporirea numărului de centre de date vor exercita o presiune suplimentară asupra sistemului electric. Acest lucru evidențiază necesitatea de a construi infrastructuri pentru a corela cererea tot mai mare din partea centrelor cu oferta de energie din surse regenerabile și de a moderniza infrastructura de rețea existentă pentru a-i spori capacitatea. Un element conex se referă la răspunsul părții de consum, inclusiv măsuri de responsabilizare a consumatorilor, precum asigurarea accesului consumatorilor privați la piețe cu prețuri dinamice, care reprezintă un mijloc important de a spori flexibilitatea sistemului energetic.

([15]) Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare – COM(2025) 123 final.

(29) Sectorul rezidențial reprezintă o sursă semnificativă de emisii de gaze cu efect de seră în Irlanda, generând 9,7 % din emisiile interne în 2023, în condițiile în care parcul imobiliar este unul dintre cele mai intens poluante din UE din perspectiva emisiilor de dioxid de carbon. Accelerarea măsurilor de eficiență energetică în întregul parc imobiliar ar contribui la respectarea plafoanelor sectoriale de emisii și ar consolida securitatea energetică a Irlandei. Realizarea unor lucrări de modernizare profundă a clădirilor și extinderea implementării tehnologiilor cu emisii reduse, inclusiv a sistemelor de încălzire centralizată, ar reduce expunerea la volatilitatea prețurilor energiei, sprijinind totodată competitivitatea și sustenabilitatea din punctul de vedere al mediului.

(30) O provocare majoră pentru Irlanda o reprezintă gestionarea cererii tot mai mari de energie ca urmare a creșterii economice, inclusiv a extinderii infrastructurii digitale. În pofida progreselor semnificative înregistrate în ceea ce privește reducerea consumului de energie al mediului construit, consumul final de energie a crescut cu 0,7 % în 2023. Fenomenul se explică în primul rând prin faptul că sporurile de eficiență obținute prin investițiile în clădirile publice și alte clădiri private au fost anulate de creșterea consumului în clădirile din sectorul serviciilor. Clădirile din sectorul serviciilor reprezintă aproximativ jumătate din cererea totală de energie electrică, centrele de date reprezentând 21 % din cererea contorizată de energie electrică a Irlandei în 2023. Pentru a atinge obiectivele climatice, este necesar să se producă suficientă energie din surse regenerabile, pentru a se preveni monopolizarea capacității disponibile, să se adopte măsuri de creștere a eficienței energetice, să se dezvolte infrastructuri adecvate și să se sporească flexibilitatea sistemului.

(31) Mobilitatea durabilă necesită o abordare integrată, care să vizeze atât extinderea rețelelor de transport durabil, cât și dezvoltarea unei infrastructuri eficiente de încărcare pentru vehiculele cu emisii zero, asigurând un acces echitabil în toate regiunile și promovând competitivitatea economică pe termen lung. Îmbunătățirea infrastructurii de transport public, inclusiv extinderea transportului feroviar electrificat, este esențială pentru decarbonizare și eficiență economică. O rețea de transport mai integrată ar putea contribui la decongestionarea traficului urban, la stimularea mobilității forței de muncă și la sprijinirea unei creșteri urbane durabile. Îmbunătățirea conectivității dintre zonele rurale și cele urbane este, de asemenea, esențială pentru o dezvoltare economică favorabilă incluziunii, asigurând faptul că toate regiunile beneficiază de tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Cu un raport de un punct de reîncărcare la 21 de vehicule – mult sub media UE de un punct de reîncărcare la 7 vehicule – disparitățile regionale, în special în zonele rurale, continuă să reprezinte un obstacol în calea adoptării vehiculelor cu emisii zero.

(32) Creșterea investițiilor este esențială pentru a remedia deficiențele persistente ale sistemelor de alimentare cu apă și de epurare a apelor uzate, în special în zonele urbane. Aceste deficiențe riscă să compromită respectarea legislației de mediu și să limiteze potențialul de dezvoltare durabilă, cu caracter transsectorial, inclusiv în domeniul locuințelor și al sectoarelor care depind de resursele de apă. Pierderile de apă – care au atins 37 % în 2023 – rămân cu mult peste media UE de 25 %, în timp ce mai multe stații principale de epurare a apelor uzate ar putea fi optimizate. În pofida eforturilor de extindere a acoperirii și de reducere a evacuărilor de ape uzate netratate, infrastructura învechită și capacitatea limitată de epurare continuă să încetinească progresul în ceea ce privește calitatea apei și atingerea obiectivelor de mediu. Din cauza schimbărilor climatice, Irlanda se confruntă tot mai frecvent cu fenomene meteorologice extreme, cum ar fi inundațiile, secetele și furtunile, care riscă să pună presiune pe rețelele de alimentare cu apă și să deterioreze infrastructura. S-au elaborat planuri sectoriale de adaptare în contextul cadrului național de adaptare, însă ceea ce rămâne esențial este ca acestea să fie implementate eficient și coordonat. În ultimii ani au avut loc discuții privind introducerea unui mecanism de tarifare a apei, însă implementarea sa întârzie. Un mecanism de tarifare a apei care să reflecte mai bine costul utilizării apei ar putea promova un cadru stabil și transparent pentru investițiile și planificarea pe termen lung în infrastructura de apă, promovând în același timp un consum mai eficient și mai durabil în toate sectoarele.

(33) Creșterea investițiilor în inițiative legate de economia circulară, inclusiv în infrastructura avansată de tratare a deșeurilor, este esențială pentru ca Irlanda să se situeze pe o poziție mai bună în ierarhia gestionării deșeurilor, să stimuleze eficiența resurselor și să susțină decarbonizarea, competitivitatea și securitatea economică pe termen lung. Irlanda rămâne sub valorile de referință ale UE privind economia circulară, cu o rată de reciclare a deșeurilor municipale de 41 % în 2020 și o rată de utilizare a materialelor circulare de doar 2,3 % în 2023, ambele semnificativ sub media UE. Irlanda riscă să nu atingă obiectivul privind deșeurile municipale pentru 2025. Pentru a îndeplini obiectivele de mediu, estimările indică necesitatea unor investiții în economia circulară în valoare de 749 de milioane EUR pe an. Prin reducerea dependenței de materiile prime importate și prin creșterea valorii derivate din fluxurile interne de deșeuri, economia circulară contribuie la securitatea economică pe termen lung a Irlandei, făcând economia acesteia mai durabilă și mai rezilientă la perturbările lanțului de aprovizionare mondial și la volatilitatea prețurilor.

(34) Numărul persoanelor aflate în locuințe de urgență a crescut semnificativ în ultimii trei ani, ajungând la un nivel record de 15 000 de persoane. Sistemele actuale de prevenire a situațiilor în care persoanele rămân fără adăpost, deși eficace, nu au reușit să oprească această creștere, din cauza amplorii problemei. În plus, există 59 000 de gospodării pe listele de așteptare pentru locuințe sociale și alte 84 000 de gospodării beneficiază de scheme de ajutor la plata chiriei. Zonele în care creșterea chiriilor este reglementată au avut succes în limitarea inflației prețurilor la închiriere, însă este probabil ca astfel să se fi contribuit la încetinirea investițiilor private în fondul locativ de închiriat. Deși construcția de locuințe sociale la prețuri accesibile se intensifică, numărul acestora rămâne insuficient în raport cu nevoile actuale și cu țintele stabilite în planul irlandez „Locuințe pentru toți” pentru perioada 2021-2030. Acest lucru afectează competitivitatea Irlandei, punând presiune asupra salariilor și limitând capacitatea întreprinderilor, în special a IMM-urilor, de a atrage lucrători calificați. Sectorul public se străduiește să mențină un nivel suficient de forță de muncă în sectoare precum educația, serviciile de sănătate și construcțiile. Acest lucru evidențiază necesitatea de a continua acțiunile pentru a aborda constrângerile legate de capacitate din sectorul construcțiilor rezidențiale. Printre acestea se numără lipsa infrastructurii de bază, cum ar fi rețelele de apă și de utilități publice, disponibilitatea redusă a terenurilor, incertitudinile din procesul de planificare, opțiunile limitate de finanțare, deficitul de forță de muncă în construcții și adoptarea lentă a metodelor moderne de construcție.

(35) Piața forței de muncă din Irlanda rămâne solidă și înregistrează rate scăzute ale șomajului, însă obținerea unei creșteri economice favorabile incluziunii, care să aducă beneficii tuturor grupurilor, continuă să reprezinte o provocare. Deși s-au depus eforturi pentru combaterea excluziunii sociale și a barierelor în calea ocupării forței de muncă, grupurile tradițional subreprezentate, precum persoanele cu handicap și părinții unici susținători ai familiilor monoparentale, continuă să înregistreze rate de ocupare sub media UE. Drept urmare, riscul de sărăcie în rândul acestora este considerabil mai ridicat. În același timp, în sectoarele-cheie continuă să existe lipsuri și nepotriviri de competențe. Acest lucru arată că este nevoie de o mai bună informare și mobilizare a grupurilor inactive, precum și de investiții în dezvoltarea de competențe, pentru a se promova incluziunea socială, a se sprijini ieșirea din sărăcie a grupurilor vulnerabile și a se răspunde mai bine cerințelor pieței muncii.

(36) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, în 2025 Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare Recomandarea din 2025 privind politica economică a zonei euro. Pentru Irlanda, recomandările 2, 3 și 4 contribuie la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro privind competitivitatea, în timp ce recomandările 4, 5 și 6 contribuie la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro privind reziliența, iar recomandarea 1 contribuie la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro privind stabilitatea macroeconomică și financiară prevăzută în recomandarea din 2025,

RECOMANDĂ ca, în 2025 și în 2026, Irlanda să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să consolideze cheltuielile totale pentru apărare și securitate și gradul de pregătire în aceste domenii, asigurând în același timp sustenabilitatea datoriei în conformitate cu concluziile Consiliului European din 6 martie 2025. Să se asigure că cheltuielile nete respectă traiectoria recomandată de Consiliu la 21 ianuarie 2025. Să reducă riscurile asociate gradului ridicat de concentrare a veniturilor fiscale în Irlanda, inclusiv prin extinderea bazei de impozitare și revizuirea sferei și a impactului cheltuielilor fiscale. Să abordeze creșterea preconizată a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, prin eficientizarea sistemului de sănătate din punctul de vedere al costurilor.

2. Având în vedere termenele aplicabile pentru finalizarea la timp a reformelor și a investițiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/241, să asigure implementarea efectivă a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU. Să accelereze punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune (FEDR, FTJ și FSE +), fructificând, în măsura posibilului, oportunitățile oferite de evaluarea la jumătatea perioadei. Să utilizeze în mod optim instrumentele UE, inclusiv oportunitățile oferite de programul InvestEU și de platforma „Tehnologii strategice pentru Europa”, pentru a îmbunătăți competitivitatea.

3. Să îmbunătățească mediul de afaceri prin creșterea investițiilor publice în C-D și prin sprijinirea creșterii investițiilor întreprinderilor în acest domeniu, inclusiv prin intermediul unor instrumente mai directe de finanțare, pentru a spori productivitatea întreprinderilor naționale, în special a întreprinderilor mici și mijlocii.

4. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili și să accelereze utilizarea surselor regenerabile de energie, inclusiv prin raționalizarea cadrului de planificare și de autorizare. Să intensifice eforturile de îmbunătățire a flexibilității rețelei de energie electrică, să o modernizeze și să îi extindă capacitatea pentru a reduce restricțiile. Să elaboreze și să pună în aplicare o strategie de promovare a răspunsului părții de consum. Să pună în aplicare măsuri suplimentare de sprijinire a eficienței energetice în clădirile publice și private pentru a reduce facturile la energie și costurile sistemului energetic. Să se asigure că racordarea consumatorilor mari de energie la rețeaua electrică este condiționată de asigurarea unei capacități suplimentare din surse regenerabile și de creșterea flexibilității sistemului. Să sprijine investițiile în transportul durabil și să consolideze acest sector, inclusiv transportul public, ținând cont de disparitățile regionale. Să accelereze instalarea de puncte publice de încărcare pentru vehiculele cu emisii zero.

5. Să sporească investițiile în infrastructura în domeniul apei pentru a îmbunătăți calitatea apei și a reduce scurgerile. Să intensifice investițiile pentru accelerarea economiei circulare. Să dezvolte în continuare atât infrastructura de tratare a deșeurilor asociată cu etapele superioare ale ierarhiei deșeurilor, cât și instrumente economice pentru a preveni generarea de deșeuri și creșterea conținutului reutilizat, refabricat și reciclat.

6. Să sporească în continuare oferta de locuințe sociale la prețuri accesibile. Să abordeze constrângerile în materie de capacitate din sectorul construcțiilor rezidențiale prin îmbunătățirea infrastructurii de bază, a gestionării și planificării terenurilor, a condițiilor de finanțare, a ofertei de forță de muncă și a productivității. Să consolideze piața forței de muncă și incluziunea socială a grupurilor defavorizate, în special a persoanelor cu handicap și a părinților unici susținători ai familiilor monoparentale, prin instituirea unor acțiuni de informare și de actualizare a competențelor mai bine direcționate.

Adoptată la Bruxelles, 8 iulie 2025.

Pentru Consiliu

Președintele

S. LOSE